

pojistné povinnosti podrobených, ze zaměstnání oznámil okresní dělníky pojíšující pokladně do osmi dnů od výstupu ze zaměstnání, a v odstavci třetím stanoví následky spojené se zanedbáním této odhlašovací povinnosti. Z naříkaného rozhodnutí, jež převzalo důvody prve stolice, jest patrno, že úřad stojí na právním stanovisku, že odhlašovací povinnosti dle cit. odst. 1., § 14 zák. čl. XIX/1907 jest vyhověno již tím, je-li odevzdána odhláška poštovní dopravě s určením pro pokladnu. Zda tento výklad řečené normy jest správný, nemůže Nejvyšší správní soud zkoumati, poněvadž v tom směru stížnost nemá konkretisované námitky, namítajíc jedině, že žalovaný úřad zamítl námitku stěžující si pokladny, že zaměstnavatel zmeškav lhůtu Šu 14 cit. zákona jest povinen platiti příspěvky až do dojiti odhlášky, použiv neprávem svědeckých výpovědí, ač svědky dokazovati přihlášku neb odhlášku není přípustno vzhledem k ustanovení Šu 16 cit. zákona. Tím brojí stížnost toliko proti způsobu, kterým úřad skutkově zjistil, že odhláška zaměstnavatelem byla stěžující si pokladně včas odeslána. Tu třeba poznamenati, že zásada volného hodnocení důkazů, jež řízení správní vůbec ovládá, má ten smysl, že přípustnost průvodních prostředků a průvodní moc jejich není zákonem samým závazně vymezena, nýbrž je ponecháno úřadu, aby sám uvážil, zda ten který průvodní prostředek jest připustiti, a sám aby dle pravidel logicky ocenil průvodní moc jednotlivých připuštěných průvodů. Z této zásady není výjimky, ani pakud jde o úřední zjištování fakta přihlášky neb odhlášky zaměstnanců pojistné povinnosti nemocenské podléhajících, zejména nemá stížností dovolaný § 16 zák. čl. XIX/1907 — ukládající pokladně vydati stranám potvrzení o došlé přihlášce a odhlášce — žádného ustanovení toho obsahu, jak stížnost tvrdí, že svědky dokazovati přihlášku neb odhlášku není přípustno. Je-li tomu tak, nelze shledati nesprávným, když úřad okolnosti, jež považoval pro spor za rozhodné, zjišťoval průvody jinými, zejména svědky, když listinný průvod v Šu 16 nem. zák. uvedený, nebyl nebo nemohl býti produkován.

(Nález Nejv. správ. soudu ze dne 13. září 1927, č. 18895/27.)

K Šu 18 min. nař. č. 4790/1917. — Stížnost formuluje jediný stížný bod v tom smyslu, že se příčí formelnímu i hmotnému právu, odmítl-li úřad meritorní projednání petitu stěžovatelů, maje neprávem za to, že strana zmeškavší 8denní lhůtu k podání rozkladu proti předpisu příspěvků pojistných, stanovenou Šem 18 min. nař. č. 4790/1917, jest vyloučena z použití opravného prostředku proti tomuto předpisu. Vzhledem k předpisu Šu 18 zákona o správném soudě může Nejvyšší správní soud zkoumati zákonost naříkaného rozhodnutí jen v mezích tohoto stížného bodu a musí se proto omeziti na otázku, zda jest správný žalovaným úřadem recipovaný výklad Šu 18 min. nař. č. 4790/1917, že zmeškání lhůty k podání rozkladu proti předpisu příspěvků pojistných má za následek praeclusi strany s věcnými námitkami před správností předpisu. Nejvyšší správní soud musil dát žalovanému úřadu za pravdu. Ministerské nařízení č. 4790/1917 tím, že nemocenským pokladnám přiznalo právo, vydávat platební výměry, a tím, že stanovilo lhůty, v nichž těmto výměrům lze odporovati rozkladem k představenstvu pokladny a námitkami ke správním úřadům, udělilo výměrům těm právní účinnost. Právní moc, jež nastává tím, že ve stanovené lhůtě výměrům nebylo odporováno, má však za následek, že rádnou cestou instanční nelze se již domáhati zrušení nebo změny výměru takového, a to ani tenkráte, je-li nezákonny. Zda a pakud se lze snad prostředky mimořádnými (ospravedlňujícím řízením neb obnovou řízení) domoci nápravy, nelze v rámci tohoto sporu řešiti. Stížnost hledí dovoditi ze znění Šu 18 min. nař. 4790/1917 „v zákoně lhůté podaný rozklad má odkladný účinek na exekuci“, že zákonodárce chce stanoviti rozdíl mezi námitkami podanými včas a mezi opozděně poda-

nými, a to v tom smyslu, že jen včas podaným námitkám přiznává odkladnou moc, že však také o opozděných námitkách jest provéstí řízení podle § 156 zák. čl. XIX/1907. Takového smyslu nelze ze znění citované normy vyčísti. Přiznal-li zákon odkladný účinek na exekuci včas podanému opravnému prostředku, neřekl tím nic jiného, nežli že opozděný rozklad odkladného účinku nemá. Jiný výklad odporoval by také všeobecně platné procesní zásadě, že opozděně podané opravné prostředky jest odmítouti bez věcného projednání (srovnej zák. čl. XX z r. 1901 a prováděcí nařízení z 18. prosince 1901 č. 4600). Stížnost dovolává se k odůvodnění svého názoru také § 181 zák. čl. XIX/1907. I tento předpis, jenž obsahuje všeobecné zásady pro odvolání z „rozhodnutí samosprávných orgánů pokladen“, používá obratu „v zákoně lhůtě podané odvolání má, pokud zákon neustanovuje jinak, při výkonu rozhodnutí, výměrů nebo rozsudků odkládací účinek“. že i zde zmeškání lhůty odvolací má v záptěti praeclusi strany, plynne nade vši pochybnost z posledního odstavce téhož paragrafu, jenž zmocňuje ministerstvo mezi jiným také k tomu, aby stanovilo podrobnější předpisy o ospravedlňovacím řízení a obnově řízení, v tomto paragrafu upravených, čehož by nebylo třeba, kdyby zmeškání odvolací lhůty nebránilo projednání věci na podkladě opozděného opravného prostředku.

(Nález Nejv. správ. soudu ze dne 18. října 1927, č. 21319/27.)

Pensionní pojištění.

(Sděluje min. rada Dr. Bronislav Wellek.)

Kupecké služby Fr. Plzeňská, zaměstnaná v závodě uzenářském přijímání peněz od zákazníků na bloky registrující pokladny, nepodléhá pensionnímu pojištění, protože nekoná služeb kupeckých, vyžadujících určité obchodní zdatnosti.

Činnost Plzeňské spočívala především v tom, že přijímalu od zákazníků bloky tří pokladen (od šesti prodavačů), jež napichovala na bodák a přijímalu na blocích vyznačené peníze. Nejvyšší správní soud připouští, že činnost ta vyžaduje znalosti základních úkonů početných (sečítání a odčítání), znalost peněz v oběhu jsoucích a že vyžaduje pozornosti při přijímání peněz i na to, aby zákazník odebrané zboží zaplatil, ale činnost ta je v podstatě tak prostá a jednoduchá, že nelze o ní tvrditi, že vyžadovala by nějaké obchodní znalosti, obchodního výcviku neb dokonce obchodní zdatnosti. Pokladní taková obstarává v podstatě jen jeden výsek činnosti k tomu potřebné, aby podnik byl provozován a to právě onen výsek, který oněch znaků nevyžaduje: mechanické přijímání peněz již jinou osobou stanovených a vypočtených.

Zápisů žádných nevedla, nepoznamenávala vydané zboží a peníze za ně přijaté, netřídila bloky dle jednotlivých prodavačů, nýbrž právě jen peníze na bloku vyznačené od zákazníků brala a jim, platili-li větším penízem, vracela. Jistě vyžaduje i ta činnost pozornosti a opatrnosti, ale jen takové, jaké vyžaduje sebe podřízenější práce, má-li býti konána řádně. Jen takové pozornosti, a nikoliv obchodního výcviku a zdatnosti vyžadovalo i to, aby zákazníci zboží koupivší neodešli bez placení.

Neprávem dovozuje stížnost z faktu, že Plzeňská i mezi dnem vydávala peníze à konto svému zaměstnavateli, že musela znati celý provoz obchodování, v čemž stížnost spatřuje znak obchodní zdatnosti. Vždyť i tu šlo jen o zjištění, je-li v pokladně peníz à konto žádaný, a nejvýše snad o to, aby se nevydala z peněz drobných, k čemuž zajisté nebylo potřebí nějaké znalosti provozu obchodu. Bez významu je, ručila-li Plzeňská za případné manko. Vždyť ručení to není než odpovědností za to, jestli práci ji svěřenou nekonala správně.

Ale nějakých znaků karakterisujících činnost kupeckou nebylo ani při večerním súčtování. Plzeňská totiž večer odevzdávala pokladnu, pře-